

**Departament Kontroli Celno-Akcyzowej
i Kontroli Gier**

ZATWIERDZAM

SPRAWOZDANIE
z wykonania Planu kontroli oraz realizacji kontroli doraźnych
Departamentu Kontroli Celno-Akcyzowej i Kontroli Gier
w 2011 roku

WPROWADZENIE

Sprawy z zakresu kontroli wewnętrznej w Służbie Celnej zgodnie z § 26 ust. 2 pkt 4 regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Finansów stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 10 Ministra Finansów z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Ministerstwu Finansów (Dz. Urz. MF Nr 8, poz. 58 z późn. zm.) prowadzi i nadzoruje Departament Kontroli Celno-Akcyzowej i Kontroli Gier (Departament CA). W 2011 r. zasady i tryb przeprowadzania instytucjonalnej kontroli wewnętrznej określała decyzja nr 28 Szefa Służby Celnej z dnia 28 października 2002 r. w sprawie funkcjonowania instytucjonalnej kontroli wewnętrznej w Służbie Celnej.

KONTROLE PROBLEMOWE I KONTROLE DORAŻNE

W 2011 r. Departament Kontroli Celno-Akcyzowej i Kontroli Gier prowadził działalność w ramach instytucjonalnej kontroli wewnętrznej w Izbach Celnych i Urzędach Celnych na podstawie Planu kontroli instytucjonalnej Szefa Służby Celnej, zatwierdzonego w dniu 03.01.2011 r.

Tematy kontroli zaplanowanych do realizacji w 2011 r.:

<i>Kwartał</i>	<i>Nazwa jednostki kontrolowanej</i>	<i>Temat kontroli</i>
I – III kwartał	Izba Celna w Białej Podlaskiej Izba Celna w Białymstoku Izba Celna w Olsztynie Izba Celna w Przemyślu	Efektywność i skuteczność wykorzystania przez Służbę Celną systemu monitoringu wizyjnego.
II - IV kwartał	Izba Celna w Białymstoku Izba Celna w Przemyślu Izba Celna we Wrocławiu	Realizacja polityki kadrowej.
II - IV kwartał	Izba Celna w Łodzi Izba Celna w Rzepinie Izba Celna w Toruniu	Efektywność zwalczania przestępstw skarbowych i wykroczeń w obszarach cła, akcyzy i gier hazardowych.
I - II kwartał	Izba Celna w Krakowie Izba Celna w Szczecinie (*)	Prawidłowość wymiaru, poboru i kontroli opłaty paliwowej.
II - III kwartał	Izba Celna w Katowicach Izba Celna w Poznaniu	Realizacja poleceń Szefa Służby Celnej w związku z nieprawidłowościami występującymi w obszarze gier hazardowych.
I - II kwartał	wszystkie izby celne	Funkcjonowanie systemu sprawozdawczości.

(*) kontroli nie przeprowadzono.

W 2011 r. zaplanowano 15 kontroli problemowych (w 2010 r. zaplanowano 11 kontroli), z zastrzeżeniem, że z uwagi na realizację 5 kontroli doraźnych (dodatkowych), nie przeprowadzono jednej z dwóch zaplanowanych kontroli prawidłowości wymiaru i poboru opłaty paliwowej.

Zestawienie kontroli doraźnych przeprowadzonych w 2011 r.

<i>Nazwa jednostki kontrolowanej</i>	<i>Temat kontroli</i>
Izba Celna w Białej Podlaskiej	Skuteczność kontroli towarów i środków przewozowych realizowanej przez Oddział Celny Drogowy w Dorohusku oraz skuteczność sprawowanego nadzoru przez Urzędy Celny w Lublinie, Zamościu oraz Izba Celna w Białej Podlaskiej.
Izba Celna w Białej Podlaskiej	Ocena prawidłowości postępowania funkcjonariuszy celnych przy obejmowaniu procedurami celnymi towarów w OC w Małaszewiczach oraz OC w Lublinie, a także ocena skuteczności sprawowanego nadzoru przez UC w Białej Podlaskiej, UC w Lublinie oraz IC w Białej Podlaskiej.
Izba Celna w Krakowie	Realizacja polityki kadrowej.
Izba Celna w Olsztynie	Prawidłowość funkcjonowania OC w Olsztynie.
Izba Celna w Białymstoku	Funkcjonowanie komórki obserwacji.

Kontrole doraźne przeprowadzono na polecenie Szefa Służby Celnej oraz w wyniku analiz napływających do Ministerstwa Finansów sygnałów o nieprawidłowościach w funkcjonowaniu jednostek organizacyjnych Służby Celnej. Działania kontrolne miały na celu wzmocnienie dyscypliny wewnętrznej w Służbie Celnej i nadzoru nad izbami i urzędami celnymi oraz egzekwowanie rzetelnego wykonywania obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy celnych.

WAŻNIEJSZE USTALENIA I ZALECENIA

Kontrole problemowe

- Zakres: **Efektywność i skuteczność wykorzystywania przez Służbę Celną systemu monitoringu wizyjnego**

Izba Celna w Białej Podlaskiej, Izba Celna w Białymstoku, Izba Celna w Olsztynie, Izba Celna w Przemyśle

Istotne ustalenia:

W kontrolowanych jednostkach organizacyjnych ustalono m.in. że: podjęcie czynności związanych z naprawą unieruchomionego systemu monitoringu nastąpiło dopiero po upływie ponad pół roku (OC w Dorohusku); parametry techniczne zainstalowanych kamer, a także ich funkcjonalność stanowiły najslabsze ogniwo systemu monitoringu (OC Drogowy w Dorohusku); liczba kamer była zbyt mała w odniesieniu do potrzeb (OC w Korczowej); umiejscowienia kamer dokonywano bez analizy (OC w Terespolu, OC w Medyce).

Ważniejsze zalecenia:

- Zwiększenie stopnia wykorzystania systemu monitoringu wizyjnego przez komórki zwalczania przestępczości oraz kontroli wewnętrznej i przeciwdziałania korupcji (IC w Białymstoku).
- Dokonanie kompleksowej zmiany jakościowej systemu monitoringu, włącznie z możliwością archiwizowania części nagrań oraz podjęcie działań dotyczących poprawy jakości kamer lub ich usytuowania (IC w Białej Podlaskiej).

- W ramach działań związanych z planowaniem wyposażania w sprzęt monitoringu wizyjnego dokumentowanie analizy potrzeb instalacji lub rozbudowy systemu (IC w Przemysłu).

Zakres: Realizacja poleceń Szefa Służby Celnej w związku z nieprawidłowościami występującymi w obszarze gier hazardowych

Izba Celna w Katowicach, Izba Celna w Poznaniu

Istotne ustalenia:

Ustalono m.in. że w regulaminach loterii audiotekstowych nie określono miejsca losowania nagród; w przypadkach gdy udział w loterii uzależniony był od wysłania SMS zgłoszeniowego na numer z grupy SMS Premium, którego koszt był wyższy od kosztu standardowego - mogło to wskazywać na próby osiągnięcia zysków finansowych przez organizatorów loterii z tytułu opłaty za rejestrację, pomimo, że w aktach spraw zgromadzone zostały oświadczenia organizatorów o braku korzyści finansowych z tytułu organizowania loterii.

Ważniejsze zalecenia:

- Wnikliwe badanie dokumentów, w tym projektów regulaminów, składanych wraz z wnioskiem o wydanie zezwolenia na prowadzenie loterii promocyjnych, pod kątem zgodności z wymogami ustawy o *grach hazardowych*;
- Opracowanie wewnętrznego dokumentu z uwzględnieniem wszystkich ustawowych wymogów, jakim powinien odpowiadać wniosek i regulamin;
- Podejmowanie czynności określonych w art. 169§ 1 ustawy *Ordynacja podatkowa* w przypadkach zagrożenia dochowania terminu dotyczącego rozpatrzenia wniosku o udzielenie zezwolenia na prowadzenie loterii audiotekstowych i promocyjnych.

▪ **Zakres: Prawidłowość wymiaru, poboru i kontroli opłaty paliwowej**

Izba Celna w Krakowie

Istotne ustalenia:

Wykazano, że w sprawie objętej kontrolą nie przeprowadzono analizy obrotu wyrobami energetycznymi dokonywanego przez podmiot, który składał deklaracje AKC4 w jednostce organizacyjnej podległej Izbie Celnej w Krakowie. Ustalono także, że dokumentacji przedmiotowej sprawy nie przekazano Koordynatorowi Grupy Zadaniowej ds. Zwalczania Przestępczości Paliwowej.

Ważniejsze zalecenia:

- Wnikliwe analizowanie otrzymanego materiału dowodowego, którego treść wskazuje na możliwość naruszenia przepisów prawa przy realizacji obrotu towarowego z zagranicą lub obrotu krajowego oraz przekazywanie wyników przeprowadzonych analiz do właściwych komórek w celu podjęcia dalszych czynności.
- Przekazywanie zgodnie z właściwością rzeczową informacji otrzymanych z instytucji zewnętrznych dotyczących ujawnionych przypadków naruszenia przepisów prawa.
- Zapewnienie jednolitego trybu postępowania przy wydawaniu decyzji dotyczących opłaty paliwowej.

▪ **Zakres: Realizacja polityki kadrowej**

Izba Celna w Przemysłu

Istotne ustalenia:

W wyniku kontroli ustalono kilkanaście przypadków złożenia w Izbie Celnej w Przemysłu w latach 2010-2011 oświadczeń majątkowych po obowiązującym terminie oraz przypadki wydania zgody na dodatkowe zatrudnienie funkcjonariuszy celnych bez przedstawienia dostatecznych informacji na temat pracy dodatkowej pracy (art. 128 ustawy o *Służbie Celnej*).

Ważniejsze zalecenia:

- Przeprowadzenie szczegółowej analizy wszystkich przypadków opóźnionego złożenia oświadczenia majątkowego za lata 2009-2010 oraz konsekwentne stosowanie przepisów ustawy o *Służbie Celnej* w zakresie odpowiedzialności służbowej w przypadkach naruszania obowiązku określonego w art.123 ww. ustawy.
- Przeprowadzenie analizy i ewentualnej weryfikacji wydanych wniosków o dodatkowe zatrudnienie, w szczególności w zakresie charakteru zajęcia i okresu zatrudnienia, w zakresie zgodności z przepisami ustawy o *Służbie Celnej*.

Zakres: Funkcjonowanie systemu sprawozdawczości

wszystkie Izby Celne

Istotne ustalenia:

W wyniku kontroli ustalono m.in.: powielanie przekazywanych lub żądanych informacji; przypadki nieterminowego przekazywania informacji/sprawozdań, nierzetelność w przekazywaniu sprawozdań oraz przekazanie sprawozdania do niewłaściwego adresata, przypadki niekompatybilności przekazywanych danych żądanych z danymi wprowadzanymi do systemów informatycznych; brak zinwentaryzowania potrzeb sprawozdawczych przez odbiorców danych; brak stosowania harmonogramu sprawozdawczości; uchybienia wynikające z braku dostosowania do zmian organizacyjnych harmonogramu sprawozdawczości jednostki organizacyjnej.

Ważniejsze zalecenia:

- Przeprowadzenie analizy możliwości redukcji zjawiska powielania danych w różnych informacjach cząstkowych i sprawozdaniach oraz zasadności sporządzania raportów z informacji dostępnych w systemach informatycznych.
- Dokonanie aktualizacji harmonogramów sprawozdań lub w przypadku braku harmonogramu sprawozdawczości, rozważenie opisanie występujących procesów w formie instrukcji lub decyzji wewnętrznych.
- Dokonanie usprawnień w zakresie obiegu informacji.
- Wzmoczenie nadzoru merytorycznego nad wykonywaniem i przekazywaniem sprawozdań.

Kontrole doraźne:

W następstwie przeprowadzonych pięciu kontroli doraźnych opracowano trzy wystąpienia pokontrolne, w których zawarto zalecenia i wnioski mające na celu poprawę organizacji oraz efektywności realizacji zadań, a także polecenia wyciągnięcia konsekwencji służbowych wobec funkcjonariuszy celnych i pracowników odpowiedzialnych za stwierdzone nieprawidłowości. Z kontroli doraźnych w Izbie Celnej w Krakowie oraz w Izbie Celnej w Białymstoku sporządzono sprawozdania.

Zakres: Kontrole doraźne wykonane w wybranych zewnętrznych jednostkach organizacyjnych Izby Celnej w Białej Podlaskiej

W wyniku kontroli skuteczności przeprowadzanego nadzoru przez wybrane urzędy celne podległe Izbie Celnej w Białej Podlaskiej ustalono m.in.: przypadki nie przekazywania do właściwych komórek organizacyjnych Izby Celnej informacji o zjawiskach o charakterze korupcyjnym oraz braku podjęcia działań analityczno-kontrolnych w celu zabezpieczenia interesu należności budżetu państwa oraz wyjaśnienia i wyeliminowania negatywnych zachowań funkcjonariuszy celnych.

Kontrola prawidłowości postępowania funkcjonariuszy celnych przy obejmowaniu procedurami celnymi towarów w wybranych oddziałach celnych we właściwości miejscowej Izby Celnej w Białej Podlaskiej wykazała, że poziom weryfikacji zgłoszeń celnych wyrobów ropopochodnych oraz samochodów osobowych był niewystarczający i utrzymywał się na niskim poziomie (6 %).

Ważniejsze zalecenia:

- Każdorazowe przekazywanie do komórki kontroli wewnętrznej i przeciwdziałania korupcji informacji o zjawiskach o charakterze korupcyjnym.
- Bezzwłoczne przekazywanie naczelnikom UC informacji mogących stanowić podstawę do wszczęcia postępowań podatkowych w celu należytego zabezpieczenia należności budżetu państwa.
- Podejmowanie współpracy z organami ścigania, w celu ustalenia czy prowadzone postępowanie obejmuje również przestępstwa znajdujące się we właściwości rzeczowej finansowych organów dochodzenia.
- Opracowanie szczegółowego trybu dokonywania analizy poprzedzającej sporządzenie zastrzeżenia w ruchu osobowym w przywozie, uwzględniającego m.in. częstotliwość przekraczania granicy, postępowanie mandatowe, wykrycia o małej szkodliwości, korzystania z użyczonych pojazdów.
- Rozszerzenie zakresu weryfikacji zgłoszeń celnych obejmujących oleje mineralne poprzez badanie załączonych do nich dokumentów certyfikatów określających skład i właściwości fizyko-chemiczne towaru.
- Wnikliwe weryfikowanie stanu towaru oraz jego wartości celnej, w szczególności gdy przedmiotem przywozu są samochody zaliczane do grupy towarów „wrażliwych”.
- Egzekwowanie przestrzegania przepisów Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22.04.2004 r. w *sprawie szczegółowych wymogów, jakie powinno spełniać zgłoszenie celne.*

Prawidłowość organizacji pracy w OC w Olsztynie

Izba Celna w Olsztynie

W wyniku kontroli stwierdzono, iż przyjęta w kontrolowanej jednostce organizacyjnej praktyka przyjmowania wniosków o oddelegowanie funkcjonariusza celnego do przeprowadzenia czynności służbowych poza miejscem pracy urzędu, polegała na akceptacji wniosków bez rzetelnych uzasadnień.

Ważniejsze zalecenia:

- Podejmowanie decyzji dotyczących przeprowadzenia czynności służbowych poza siedzibą organu w oparciu o rzetelne uzasadnienie, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów *w sprawie miejsca wyznaczonego lub uznanego przez organ celny, w którym mogą być dokonywane czynności przewidziane przepisami prawa celnego.*
- Każdorazowe odnotowywanie w *Księżce wyjść służbowych*, wyjścia (służbowego i prywatnego) funkcjonariusza/pracownika poza siedzibę Oddziału.
- Stosowanie procedur w zakresie kontroli celnej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

DYREKTOR DEPARTAMENTU
Kontroli Celnej, Akcyzowej
i Kontroli Ciepłej
Artur Janaszewski

